

Ese de trei ori in septemana: Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a, candu o cola intr'ega, candu numai diumetate, adeca dupa momentulu impregiariloru.

Pretulu de prenumeratiune:

pentru Austria:	
pe anu intregu	7 fl. a. v.
" diumetate de anu	4 " " "
" patrariu " "	2 " " "
pentru Romania si Strainetate:	
pe anu intregu	15 fl. v. a.
" diumetate de anu	8 " " "
" patrariu " "	4 " " "

ALBINA

Prenumeratiunile se facu la toti dd. corespundenti a-i nostri, si d'adrepulu la Redactiune: Viena, Landstrasse, Reinsgasse Nr. 3. unde sunt a se adresá si corespundintiele, ce privesc Redactiunea, administratiunea séu speditur' cãte vor fi nefracate, nu se vor primi, éra ca anonime nu se vor publica.

Pentru anuncie si alte comunicatiuni de interesu privat — se raspunde cate 7 cr. de linie, repetirile se facu cu pretiu scadiutu. Pretiulu timbrului cate 30 cr. pentru una data, se anteciipa. Speditur'a: Schullerstrasse Nr. 11 unde se primescu insertiuni.

Viena 9/21 aprile.

Evinementulu dilei e cà cas'a magnatiloru Ungariei prim, desl cu majoritate numai de patru voturi, adres'a casei deputatiloru ca respunsu la rescriptulu regescu; for' de neci o schimbare in testulu ei.

Parerile convinu intru a marturisi cà actulu acest'a e votu de neincredere datu politiceii barbatiloru ce astadi stau in fruntea guvernului. Atentiunea publica e indreptata spre rezultatulu ce lu va avé adres'a acest'a.

Datin'a regimeloru parlamentarie e, cà daca capii primescu votulu de neincredere, cauta au ei sê demisiuneze, au monarculu sê desfiintieze parlamentulu.

D'in parte-ne credemu cà n'avemu sê ne acceptãmu la aceste alternative. Barbatii guvernului sciu prè bine cà demisiunarea loru ce urmari ar avé pentru politic'a ce ei representa, si carei-a nisuescu d'in respoteri ai castigá validitate; éra in catu pentru a desfiintiã diet'a, credemu cà nu li-ar fi la placere neci loru dar neci parintiloru patriei, càci prin acest'a s'ar amaná scopulu comunu de ambele parti: deslegarea cestiunei de constitutiune, s'ar amaná vindecarea multimei de rele, cari neca-gescu si apésa poporatiunile Ungariei.

Barbatii guvernului de securu vor recurge la tôte cunoscintiele si la tóta desteritatea loru a gasi, daca numai se va poté, calea de medilocu, carea sê incungiure si Scil'a si Caribde, si se duca la fericirea patriei.

Daca vom crede faimeloru, calea de medilocu e si gasita, guvernulu va primí adres'a, dar' nu va dá respunsu, ei trecendu cu vederea cestiunea de principie, care si pana acù dede dietei lucru destulu, va incepe la meritulu cestiuniloru, trimitiendu dietei de locu proieptele.

Despre relatiunile intre Austria si Prussia, a acestoru doue poteri catra principatele Schleswig-Holstein si catra confederatiunea nemtiésca, se latiescu adese faimelle cele mai contrarie, fora de neci o legatura cu antecedintiele, basate pre combinatiuni neindreptatite. Lumea, firesce, le crede tôte, càci de candu dlu Bismark s'a facutu liberalu, de atunci nemica nu i se mai pare cu nepotintia.

Astfelu diurnalulu oficiale de Stuttgart d'in isvoru securu latí scirea cumca Austria, intr'unu respunsu datu unei note anglasesci prin care i se sfatuiá pace, s'ar fi dechiaratu cumca nu voiesce a lasá Prussiei principatele de cërta, ei poporatiunea acelor principate prin unu votu universale sê si pronuncie a supr'a venitoriului loru, si cumca acest'a pronunciare, in tôte cercustantiele, cauta sê fie respectata.

Abiè aduse telegrafulu acest'a scire, intr'ega diurnalistica nedependinte de'n Viena se grabl a esprime guvernului recunoscintia deplina si consentiementulu seu. Bucuri'a tienù pana joi sér'a, candu „Wiener Abendpost“ esl cu notiti'a:

„Dupa unu telegramu sositu aice,

„Staatsanzeiger für Württemberg“ aduce respunsulu cabinetului austriacu la o depesia a lordului Russell in cestiunea principatelor. Noi suntemu impoteriti a dechiará, cumca guvernulu austriacu intr'ata'ta n'are cunoscintia despre esintintia unei depesie angle, in catu neci nu i s'a potutu dá ansa a raspunde la aceea. Prin urmare, depesia publicata de „St. f. W.“ e cu totul apocrifa.“

Faim'a, desl demintita, ni-a facutu macaru siervitiulu a ni descoperi cati sunt cari partenescu votulu poporului, si intr'adeveru sunt mai multi de catu cugétãmu dupa imputarile multe ce se faceau votulu poporului, numai pentru cuventulu cà e institutiune franceze, desl fora de unu picu de truda s'ar poté dovedi esistintia lui in tempurile cele mai vechi.

Pentru Romania remane insemnata diu'a de 20 apr. s. n. in care principele Carolu Ludovicu de Hohenzollern, dupa deschiderea scrutiniului fu prochiamatu de Domnitoriu alu Romaniei sub numele Carolu I, alesu prin votulu poporului.

Scimu cà unele poteri nu sunt amice acestui actu, dar unu amestecu in cauzele Romaniei presupune — dupa tractate — invoirea tuturor'a, ceea ce nu credemu cà se va poté intemplá, si astfelu Romanii se vor bucurá de pusetiunea ce si-au creatu-o insi-si.

Consululu generale alu Rusiei la Bucuresci, a aflatu cu cale, in numele guvernului seu a protestá in contr'a presupunerei cumca tumultulu intemplatulu la Iasi (vedi Nr. tr.) ar fi fostu provocatu de cabinetulu de Petrupole. — Altmintre Romanii cunosc d'in conferintia de Paris, la ce sentieminte si intentiuni potu ei contá d'in partea Rusiei.

Limba si natiunalitate.

(M. B.) „Albin'a“ n'are programu politicu, ei va sê formeze unu atare cu scopu, ca accl'a, statorindu-se prin desbateri jurnalistiche, sê devina unu programu generalu alu romaniloru d'in Austria.

De aicea urmèza fórte firesce, cà „Albin'a“ deocamdata e unu parlamentu jurnalisticu, unde potu vorbi liberu toti acei-a, cari trecu prin ciurulu verificatoriu alu Redactiunei,* fãra ca cine-va sê póta dice, cà Redactiunea se invoiesce in tôte cu principiile desvoltare in acestu jurnal.

D'in acestu punctu de vedere nu e nici de lipsa a spune, cà totu ce se cuprinde in acestu articolu, e convingerea mea si judecat'a mea individuala, si a redactiunei va fi numai atuncea, daca dens'a e de unu acordu cu mine.

Dupa acest'a dechiarare vinu la lucru.

Limba si natiunalitate! ast'a e ran'a cea mai mare si cea mai dorerósa a romanului de dieci de ani in Ungari'a, unu principiu maretiu, care desceptã poteri dormecatóre ale romaniloru, — unu prin-

* Fiindu cà nu suntemu, si nu vremu sê fiau ómeni de partita, n'avemu neci ciuru verificatoriu, ei colónele diariului nostru le deschidemu cu multa placere pentru toti acei-a, cari sciu scrie in terminii intieptiunei. Red.

cipiu, pentru a càrui-a realizare barbatii fruntasi ai nostri lucra si asuda destulu.

E dreptu cà pe langa tóta induplecareca poteriiloru spirituale ale loru nu potu aretá inca unu succesu stralucitu, inse

considerandu cà acestu principiu maretiu numai de càtiv-a ani incóce prinse radecine in tôte clasele poporului, si considerandu cà in tóta istoria omenimei nu aflãmu esemplu, unde o idea nóua si marétia s'ar fi potutu aduce la indeplinire in tempu scurtu:

nu ne potemu mirá, daca cestiunea de „limba si natiunalitate“ pasiesce numai cu incetulu càtra deslegarea sa definitiva.

Cestiunea natiunalitatiloru in patri'a nóstra nu e cestiune momentana, carea s'ar poté deslegá asiá usioru fãra nici o reserva, ei e unu procesu incurcatu, in care vor asudá inca multi advocati isteti si practici, pana candu se va decide definitivu, — e unu nodu gordianu, care totu-si trebue sê-si afle odata pre Alexandrulu seu cu atãta mai vertosu, càci nimenea in patri'a nóstra nu néga:

cà in Ungari'a afara de natiunea magiara sunt si alte natiunalitati, cà prin urmare esiste si cestiunea natiunalitatiloru carca pana in diu'a de asta-di nu e deslegata, dar' trebue sê fie deslegata candva dupa dreptate si fratietate.

Daca existe acest'a cestiune, ce o-a recunoscutu nu numai diet'a d'in 1861, 1865 ei chiaru si cea d'in 1848, acea nu se mai póte ignorá, séu daca se va si delaturá pe unu tempu, — cestiunea, precum principiulu, nu va perí, nici nu va fi supusa reguleloru prescriptiunei.

Credemu, ma ce e mai multu, suntemu convinsi, cà punendu-se odata la ordenea descutãrilor cestiunea de limba si natiunalitate: deputatii romani vor iesi d'in casull'a cea intunecósa a oportunitatei la campulu liberu, si vor luá parte activa la lupt'a, ce se va incinge intre toti parintii patriei pentru binele si fericirea fiiloru patriei.

Pana candu inse diet'a Ungariei va luá in mana acestu ghemu spre desnodare definitiva, — mi iéu voia a cercetá cu de amenuntulu: unde se finesce firulu ghemului, care ne face atãtu de jalusi pentru limb'a si natiunalitatea nóstra.

De aicea apoi usioru se vor poté convinge toti acei-a, cari in portarea deputatiloru romani d'in 1861, luptandu-se acesti-a cu atãta focu si patriotismu pentru caus'a natiunalitatiloru, vedu o gacitura neespicabile: cà acest'a cestiune nu e nici o gacitura, ei unu ce fórte firescu si chiaru, care pentru noi e conditiune de viétia.

Pentru ca sê fiu inse bine intielesu, trebue sê marturisescu, cà eu, cu tôte cà deputatii romani de la diet'a Pestana (afra de Dr. Hodosiu) nu redicara cuventu contra adresei lui Deák, in carea uniunea Ardealului cu Ungari'a se pune de o conditiune sine qua non, — uniunea nu o privescu inca de fapta indeplinita; prin urmare aicea in desfasiurarea cestiunei

de limba si natiunalitate e vorb'a numai despre Ungari'a propria. —

Recunosc cu totu respectulu, cà poporulu, care innainte de 1848. éra numai „misera plebs contribuens,“ — prin legile d'in 1848. a capetatu dreptulu seu de omu si de cetatienu, si a fostu impartasitu in bunetãtile constitutiunei patriei.

Inse libertatea acest'a a poporului n'a venitu nemediu-locitu de la mareinimitatea aristocratiei privilegiate, ei precum marturisescu multi carturari magiari — intemplamintele cele grandióse si miscamintele d'in 1848. cari sguduirã tóta Europ'a de la resaritu pana la apusu, — au eserciatu o presiune morala asupra loru, in càtu nu mai poteau intardiá cu eliberarea poporului d'in catusile seculare, cari i legau manele in tôte afacerile politice.

Inse fie ori si cum: destulu cà legile d'in 1848 au pronunciatu principiulu de indreptatire egala a tutoru locuitoriloru d'in Ungari'a fãra deosebire de religiune, — dar' in consunantia cu legile de mai nainte, ne-au rapitu limb'a si natiunalitatea, incãtu potemu dice cu totu dreptulu, cà prin ele a moritu natiunea si a inviatu persón'a senguratica; càci tienti'a loru precum si a legiloru de mai nainte nu e alt'a, decãtu magiarisarea formalã, adeca: mórtea natiunala a tutoru popóreloru nemagiare d'in Ungari'a.

Ast'a nu e mistificare, nici sofisma, ei unu adeveru, ce-lu potu documentá cu corpus iuris in mana.

Tendintiele magiarisarei nu se datéza d'in 1848, atuncea s'a depusu numai pétr'a fundamentala, pe carea éra sê se zidésca unu edificiu innaltu si imposantu a magiarismului, — ei inca in anulu 1791 candu se aduse unu articolu de lege pentru propagarea limbei magiare, si de atuncea curge acestu procesu ne-curmatu, pana candu se opresce la 1848 de cand parintii patriei nu mai avura ocaziune a aduce legi pentru fericirea popóreloru Ungariei.

Sê luãmu acuma de arendulu toti articoli de lege de la 1791 pana la 1848 cari nu suferu egalitatea de dreptu a natiunalitatiloru in Ungari'a.

(va urmá.)

Revista diaristica.

Nu suntemu necidecãtu de principiulu acelor'a cari afara de convingerile loru proprie nu mai voiescu sê scie de opiniunile altor'a, ei si-inchidu ochii si si-astupa audiulu fatia cu altii ce nu sunt — precumu se dice — de unu peru cu densii. — Nu ne indoimu cà si stimatii nostri cetitori sunt aplecati, ma chiaru cà dorescu a audí opiniunile strainiloru asupra cestiuniloru mai insemnate, deci spre a corespunde acestei necesitati, ne vomu nisuf a fi cu atentiune la tôte impartesirile mai momentóse ce voru aparé in foile natiuniloru ce sunt in atingere cu noi, firescu mai alesu cu privire la cestiunile ce nemedilocitu ne interesedia.

Foile magiare pana acuma fórte

putienii s'au deprinsu cu cestiunea natiunalitatiloru si daca candu si candu au si scrisu ceva despre acést'a, numai in batjocura a amintitu-o ca si candu pe magiari nu i-aru interesá de felu; dar acést'a a fostu numai o prefacere, ca sê arete cã acésta cestiune de viétia pentru natiunile nemagiare e numai o mania, o bóla asiá dicundu, carea cu tempulu se va nemici de sine. Si ei a buna séma cu asta tacere au voitu sê si dovedésca cã chiaru neci nu existe sentiulu natiunalu, prin urmare neci cã póte fi vorba de deslegarea cestiunei natiunalitatiloru. Inse fórté s'au insielatu, cãci cumca sentiulu natiunalu e desceptatu, numai acél'a nu va scí, carele inadinsu si-inchide ochii spre a poté dice cã: deórece densulu nu vede sórele, asiá dara nici cã este sóre!

In urmarea acestei prefaceri reutacióse cu bucuria observáramu in dilele aceste cã „Hon,” fóí'a partidei dise liberala, a inceputu a vorbí mai inadinsu despre cestiunea natiunalitatiloru. In curendu unulu dupa altulu esira mai multi articuli despre acésta cestiune interesanta.

Acésta desbatere momentósa s'a inceputu cu articoliú datati d'in Brussela si scrisi de L—gh.

Autorulu inainte de tóte se vaita si se tanguiesce cã biet'a Ungaria cãte necasuri are cu regularea cestiunei natiunalitatiloru, de si autonomi'a administratiunei comitatense demultu a deslegatu (?) acésta cestiune, si inca asiá a deslegatu-o, (adeca a incalcitu-o cumu nu s'a mai deslegatu nicaire in lume. — Si acuma, daca pe langa acésta deslegare minunata totusi nu sunt indestulite natiunalitatile nemagiare, autorulu in locu sê arete neajunsurile acestei deslegári, o susutiené cu taría si lamentédia contra natiunalitatiloru dicandu cã cererile loru sunt pré fara temeiu, pré esagerate, de óra ce nicaire, nici intr'o tíera nu se póte aflá ca sê domnésca mai multe natiunalitati ci numai una. Egal'a indreptatire natiunala e o nebunia (Képtelenség) babilonica, prin carea factorii cei mai de frunte ai esistintiei statului, adeca intregitatea, legislatiunea, guvernulu respundietoriu si jurisdictiunea, éra cu aceste libertatea publica si neaternarea tierci, si adeverat'a (!?) egala indreptatire in fapta, se arunca de préda voiei absolutistice si domnirii burocratiei.

Limb'a natiunalitatiloru nemagiare dice cã sê remana in scólele elementarie, cãci intr'altu chipu e pericolitata liberta-

tea constitutiunala si unitatea tierci. Deci dupa parerea sa, acél'a carele nu e indestulitu cu proiectulu comisitiunei dietei d'in 1861 despre indestulirea natiunalitatiloru, cu nemica nu la fi indestulitu, de óre-ce scopulu acélui-a nu e indestulirea, neci simplificarea practica a guvernemintului, neci pacea si bunastarea cetatieniloru de diferite limbi, ci ca se lucru pe man'a lui Schmerling si Bach. (Va urmá.)

Pest'a 19 apr. 1866. Pentru noi romanii nu ar fi de mare interesu cas'a boeriloru si nici nu am luá notitia despre lucrarile ei, cãci dupa parerea nostra ea are lipsa de reforma radicale, dupa cele petrecute la 1848, ceea ce a sentitu in sa-si asta corporatiune la constitutiunea ei, cauta inse a ne ocupá de ea cãci sunt de presentu frenel guvernarei chiar in manele boeriloru, si déca nu ar fi politic'a casei de susu politic'a guvernului, carele nepotendu castigá majoritatea casei reprezentantiloru poporului si-a datu si si-da tóta ostenéla, ca celu putinu sê lu-spriginésca majoritatea casei de susu.

Dupa ce am premisu aceste, sê urmarimu cu atentiune desbaterile, ce au decursu in

Siedinti'a casei boeriloru d'in 16 aprile.

Presiedintele: br. Paulu Sennyey.

La ordinea dilei e desbaterea proiectului de adresa a casei reprezentantiloru.

Disput'a o incepe br. Bel'a Wenckheim. Densulu, desfasurandu parerca casei reprezentantiloru in privinti'a pasagiului din rescriptu, care se referesce la rogarea casei despre continuitatea de dreptu, denumirea ministeriului respundietoriu si restituirea municipieloru, dice, cã principiile, motivele si legile, cu cari motivéra cas'a reprezentantiloru temerea, si si-repetiesce rogarea, espresa in antai'a adresa, suntu atatu de invederate, incatu nu este cu potintia ale combata d'in punctu de vedere alu constitutiunismului séu a dreptului publicu.

„Parintii nostri au pastratu si in tempurile cele mai grele si asupritóric pentru patri'a nostra principiile si bazele fundamentale ale constitutiunei, si de cate ori patri'a a fostu pericolitata de poteri ori arme straine séu de partite revolutiunarie, de atate ori parintii nostri, basandu-se pre dreptu, au aperatu-o. (Aplausu). In impregiurarile de fatia poté-am noi face altu ceva, decatu a sustiené cu credintia principiile aceste, fara ca sê ne tememu de presiunea impregiurariloru abnórme cari chiar in urm'a unei procederi contrarie ar durá unu tempu mai indelungatu, fara ca sê ne tememu de represulu materiale si spiritu-ale, fara frica de judecat'a condemnatória a lu-

mei civilizate, cã noi nu suntemu instare de a ne emancipá de politic'a nóstra vechia traditiunala si purcedendu d'in tr'unu punctu de vedere mai innaltu a ni regulá cu delaturarea desbateriloru de principie afacerile nóstre confuse, si acést'a intr'unu momentu, candu ni se croesce unu venitoriu, candu vointi'a innalta si gratiósá a regelui ni-a incredintiatu nu numai regularea afaceriloru nóstre, ci de odata si constituirea monarciei intregé, precum si crearea unui sistemu constitutiunala pentru tóte popórele ei.“ Dupa ce nu vrea sê recunosca competintia aloru barbati de statu si capacitati, decatu a celoru magiari, de a judecá fara nici o preocupare politic'a tierci ungueresci, continua: „Noi ne-am rogatu in adresa nóstra separatu pentru denumirea unui regimu respundietoriu, nepondinte, legale si unguerescu, precum si pentru catu mai curenda reactivare a comitatelor, orasielor si districtelor, si am pusu tóta speranti'a nóstra in grati'a Maiestatei Sale, asteptandu implinirea dorintiloru celoru mai ferbinti si drepte ale natiunei. Nu se póte negá, cã rescriptulu préinnaltu ni-ar fi realizatu speranti'a in privinti'a acést'a, d'in contra in rescriptulu regescu vedu espresa negatiunea conditiuniloru mai urgenti, a ministeriului respundietoriu si municipieloru, fara cari institutiuni, sê o spuncmu sinceru, deslegarea atatu de dorita se ingreunéza, se amana pre unu tempu mai tardiu, ma in urma e chiar cu nepotintia. „Accentuandu, cã numai unu regimu respundietoriu basatu pre legi e in stare sê sustiena ordinea buna si pacea, de óra ce comitatele, orasiile si corporatiunile, ma chiar si individii sengurateci ar implini in Ungari'a ordinatiunile numai unu astfelu de regimu, 'si esprime multamirea cu acelu pasagiu d'in rescriptu, in care M. Sa vorbesce despre sistemu unguerescu, ca despre institutiunea cea mai vechia innascuta natiunei. „Noi impartimu dara tóte temerile d'in proiectulu de adresa, recunóscemu principiile fundamentale, pre cari se baséza temerile aceste si salutamu cu bucuria dechiaratiunea casei reprezentantiloru in privinti'a pertractarei afaceriloru comune, deci eu nu vedu nici unu motivu, carele ar fi incontr'a primirei proiectului de adresa, si votezu pentru primirea lui.“

Face pre urma o motiune scurta in scri-su, pre care o cetesce, si o pune pre mes'a casei.

Alu doile vorbitoriu a fostu contele Ionu Cziráky. Densulu e incontr'a primirei proiectului de adresa. Dupa ce luminéza momentuositatea intrebarei, ce e la ordinea dilei in Ungari'a, amintesce datin'a de a constatá inca nainte de a procede la desbaterea definitiva a intrebabiloru, pusetiunea, de a satorí metodulu dupa care cugeta sê vindece relele, precum si principiile, cari vor serví de faru in procederca legelatiunei, déca nu si la crearea legiloru. Respinge mai departe acuzarea, cã cas'a boeriloru nu ar fi lucratu in anulu 1861 dupa propri'a sa convingere, ci ar fi urmatu unei presiuni, séu vr' unui terorismu, provocandu-se la diuariulu dietei d'in 61.

Impregiurarile inse d'in 61 au fostu de unu felu si ceste de acuma suntu de altu felu. Dupa aceea continua: „Nu atatu principiile, catu contrastulu in privinti'a realizarei principiiloru, care dupa parerea mea se afla in pasagiile adresei d'antaia, m'au indemnatu a votá pentru o adresa seperata. Repetirea principiiloru acelor'a nu o potu primí, si anume d'in dóue puncte cardinale. Punctulu antái se referesce la interpretatiunea continuitatei de dreptu, la restituirea ministeriului unguerescu pre bas'a art. 3. 1848, si la restituirea legiloru d'in 1848 innainte de revisiune. Eu totu déun'a am fostu incontr'a unei astfelu de reactivari, cãci in ea mi se presenta principiulu asié numitului parlamentarismu, de la care e numai unu pasiu pana la suveranitatea poporului, pana la desbracarea regelui de poterea regésca si mediatizarea lui. — (Aplause.) Noi nu vremu se straformámu constitutiunea nóstra, nu vremu sê schimbámu bul'a de auru si garantiile constitutiunale, cuprinse in scrisorile de incoronare, cu rezultatele clasice a constitutiunei moderne, care se afla numai pre papiru, si nu vremu sê urmámu orbisui modei tiereloru esterne, si sê jertfimu acestei-a desvoltarea nóstra istorica si constitutiunala, d'in care ar poté resultá in fineparlamentarismulu; noi nu vremu unu venitoriu dubiu, ci desvoltarea constitutiunei nóstre. Regimulu parlamentar nu e nici odata premis'a constitutiunei.“ — In vorbirea mai departe explica de buna esistintia parlamentarismului numai in Angli'a si Belgiu, numindu parlamentarismulu in tóte cele lalte staturi de o fictiune, care servesce numai absolutismului, precum e de presentu in Franci'a si Prussi'a, séu de isvorulu reletoru cronice, ca in Itali'a, Spani'a si Greci'a. — „Eu nu potu primí o astfelu de realizare a principiului continuitatei de dreptu, precum se afla acést'a in proiectulu de adresa a casei reprezentantiloru, pentru cã o tienu de o nepotintia politica, cãci impedece realizarea principiiloru guvernamentale. Alteum si cas'a reprezentantiloru s'a abatutu de la continuitatea de dreptu, precum se explica in proiectu, atatu in anulu 1861, catu si in diet'a presente.

Diet'a a primitu prin unu concludu decisiunile conferintiei jude-curiale, cari nu convinu cu legile nóstre de pana acuma. Acést'a s'a intemplatu d'in respectu de oportunitate. Totu d'in astfelu de respecte a lasatu pentru Croati'a o carta alba, éra diet'a presenta conferéza cu deputatii Croatiei tramisi de diet'a provinciala a Croatiei, pre care asié o recunoscu de intrepata, in locu sê fie staruitu, ca deputatii Croatiei sê ice parte la diet'a tierci d'in Pest'a.

Déca s'au potutu intempl'a in astfelu de afaceri abateri de la continuitatea de dreptu, pentru ce sê urgimu restituirea aceloru legi, despre cari rogele intr'unu modu cavalerescu s'a esprimat „Non possumus?“

Desfasura mai departe drepturile regelui, si combata parerea, espresa in proiectulu de adresa, cã sistemulu dicasteriale a fostu si e isvorulu tuturoru reletoru, si pre urma vor-

FOISIORA.

Mihaiu Vitézulu si Sasóí'a.

I.

Mihaiu voda celu vitézu,
Se preambila pel' amédiu
S' afe locu, sê-si faca casa
O palata mai alésa, —
Dá 'n Orasiu la Bucuresci
Elu 'mi afla curti domnesci,
Cu turnuri imperatesci,
Cu cinci sute de feresti
Si cu usie marisióre
Tóte 'ntórse catra sóre, —
Cu argintu acoperite
Si 'nlaintru aurite!
Gazd'a curtii cin' erá?
Unu sasoiu ca coler'a!
Si-o sasóia ca o flóre,
Dar' ca vulpea 'nsielatóre!
Mihaiu voda candu intrá,
Buna diu'a 'n casa dá:
„Audi bade! Domnia-ta!
Vinde-mi mic curtea ta,
Cã multi bani 'ti dau pe ea,
Nóa mii de galbeni mari,
Si-unu pumnu margaritari,

Galbeni mari, — de cei mai mici,
Unulu trage cãte cinci!“
Apoi sasulu 'i graiá:
„Audi voda! Domnia-ta!
Curtea mea eu nu ti-o vindu,
Am eu galbeni si argintu!“
Dar' sasóí'a dracului, —
De ur'a barbatului,
De dragulu vitézului,
In siopote 'i graiá:
„Audi voda! Domnia-ta!
Vrei? si eu si curtea mea,
Far' de bani se fia-ta?
Fà-te negustoru de boi,
Si se ceri conacu la noi, —
Candu a fi catra culcare
Se ceri vinu cu cup'a mare, —
Sasulu 'i va placé,
Si remasiu cu elu vei bé,
Cine mai multu va poté?
Eu paharnica voi fi,
De 'mbetare voi 'ngridi,
Cã ti-oui pune apa 'n vinu,
Nencetatu cã se-i inchini,
Dar' la sasulu celu spurcatu
Pune-oiu vinu amestecat
De celu negru marmaziu
Cã-i mai tare, mai betiu!“
Sasulu surdu nu audiá,
Nevestuti'a-i ce graiá,

Dar' Mihaiu cã se mirá,
Negustoriu se prefacea, —
Si 'n conacu elu remanea!

II.

Candu fú vremea de culcare,
Vre Mihaiu vinu in bocale, —
Si sasóí'a aducea,
Si facea, pe cum dicea, —
Dar' Mihaiu totu inchiná.
Cine, 'ngraba s'a 'mbetatu?
Sevai! sasulu celu bogatu!
Depre scaunu se 'ntorcea,
Si la gura spumi facea,
Si Sasóí'a cã dicea:
„Audi voda! Domnia-ta
Dar' ce cauti, si ce mai stai,
Capulu, josu de nu i-lu tai?!“
Mihaiu voda nu graiá,
Dar' Sasóí'a, ce facea?
— Spat'a agera smanciá,
Capulu sasulu taiá,
Si de péru lu apucá,
Dupa buti lu aruncá, —
Rapede 'n staulu mergea,
Patru cai frumosi prindea,
In carutia se suiá
Pe Mihaiu inca lu chiamá,
La mosia se cará, —
Si lui ce-i mai aretá?

Aretá-i gule de bof,
Si atâte turmi de oi,
Aretá-i atâta-avere
De-a implutu otaru cu ele!
Si Sasóí'a i zimbiá,
Se facea, cã lu iubiá,
Si d'in ochi 'i lingusiá
Si d'in graiu asiá graiá:
„Audi voda! Dumnia-ta!
Aste tóte ti le dau!“
— Dara vod'a-i cuventá:
„Audi draga Domnia-ta!
Cu sasulu facusi asiá,
Si de mane, de poi mane,
Asiá cugeti si cu mine?
Suci d'in capu, cam catra dosu,
Se ti-lu taiu se cada josu!“
Caudu Mihaiu asiá graiá,
Spata agera smanciá, —
Dar' Sasóí'a ce facea?
Ea tracniá, si se 'ntorceá, —
Pe Mihaiu lu si vedea,
Pana capu-i retezá, — —
Si peurma se ducea?!

Pecurarii o aflá,
Intr'o grópa-o aruncá,
D'in ea apa isvoríá,
Lumea, tíer'a s'adapá,
Lumea tíer'a se spurcá!

campului este cea mai momentosă, credem că nime va trage la îndoială. —

Pana când astronomii și geografilor matematici privesc pământul în concret, d'într'unu punctu de vedere mai abstract, și luându-l numai de unu corp espusu în oceanul universului și scrutându-l numai referințele lui față cu alte corpuri ale universului, — pana când mineralogii și cautații de metale patrund în adâncimele cele mai de desub a le pământului, cu dorul de a se învârti. — pana atunci noi cei ce avem chemarea a ne deprinde cu economiă câmpului, suntem siliți a studia, și a examina originea și felurile însuși ale suprafeței acestui globu ceresc, ce se numesc pământ.

Ce este dara suprafața pământului în întelesul economiei de câmpu?

Suprafața pământului este o materie pulberosă, ce se produce prin frecarea, și daraburirea temporară a substanțelor minerale, adică a pietrelor; mestecata cu remanșele trupurilor organice, adică a animalelor, și a plantelor; această materie, adică suprafața pământului, nu este pretotundene asemene, ci ea variază într'u acelu mod, precum în vre una parte a pământului indecuregerea timpului mai multe substanțe minerale său de cele organice se decompun, și se pulberisă, de unde evidentu se poate deduce, că pre muntii asiă numita suprafața pământului este mai puțin afundă de catu în văi, precum și aceea regulă se poate forma în agronomia, că

a) Muntii și văile cele sub ei aflate totu de una mai apriate voru caracterisă mestecatură a fiesc-carui soi de pământ, nepotendu fi această mestecatură alta, decatu spalatură plantelor pre muntii crescătoare, și a mineralelor d'în care constau însuși muntii,

b) Că siesurele ce sunt formate prin versatură a apelor d'în mai multe parti inundătoare, continu o mestecatură a particulelor de pământ foarte felurite. —

De vomu cauta cu d'amenuntul diferitele specii de pietri, la colorea și consistența lor, d'în care prin decompunerea lor timpurică se formează d'în parte suprafața pământului, debue se preînșă, cumca înse și partile constitutive ale pământului potu avé însuși între sine foarte diferite; și precum în veri care mestecatură de pământ pre suprafața pământului această, său aceea specie este precumpentă, într'u asiă modu va fi și aceea mestecatură de pământ mai favorabilă crescământului a unui soi de plantă, decatu a altui-a. —

Celu ce voescă dar asi cascigă concepte științifice despre cultură pământului, acelu are nencungiuratu de lipsa a conșca pre deplinu că la unu anumitu soi de plantă care soi de pământu correspunde mai bine? — Era celu ce se deprinde cu această studiu și examinare, acela se dice agronomu.

Ôre este romanul nostru, celu ce locuesce cele mai formose și mai manose locuri ale Europei, agronomu, și în catu ne este nău conșcutu, că ore deprinde-se elu cu acestu studiu atatu de importantu și de lipsa unu economu de câmpu, vom discută în numerii viitori.

C. R.

Romania.

Organele rusești afla cu cale a descrie Romania în colorea cea mai neplăcută pentru o țară în epocă renascerei

ci. Știm bine că trupe rusești au stat și mai stau la granița Moldovei, cari — precum se vede — îngrigesc și conduc pașii ce are să-i facă partitua rusă în Moldova. După ce vedim că nu va să-și castige aderinți, urindu-i-se poate a mai acceptă, fecă să erumpa miscământul în Jasi, care, cumca a fostu rusesc, se dovedescă cu cercuranța că cei compromisi o luara pre picioru catra Russia.

Acestu miscământu e cunoscutu cetitorilor nostri, e de interesu a ști înse cum lu descrie organul guvernului rusesc, „Journal de St. Petersburg,” care în Nr. d'în 18 aprilie, publica unu telegramu sositu d'în Jasi cu datulu 16 aprilie, unde se dice: „Jeri, trupe de popor înșotira pre metropolitulu și cerura separatiune. Calarimea tăia în popor; metropolitulu e greu ranitu. Consulii se adunara la consululu prusesc. Unu comisariu alu guvernului dechiară rescolare de finită, și pre Morusi de atitatoriu, ceea ce nu e adevăratu. Guvernulu nșuesce a da rescolarei colore rusă. Toti cei suspicioși de simpatii rusești devinu prinși.” Aceptăm cu nerăbdare să vedem acestu evinémentu descriu de pēna română.

Corespondența rusă, cunoscută de oficiosa, merge și mai departe în cestiunea principatelor române, publica unu propram înșegru, d'în care ici colē se poate deduce la cugetele guvernului rusesc. Mai antaiu arēta necesitatea întetitorē d'a regulă relațiunile publice a le Romaniei. Cestiunea ar trebui atinsa în meritu, adică a ore voiescă Europă a da Romaniei nedependența deplină sub unu principe strainu. Dacă Europă va da această suveranitate deplină, atunci nime va potē denegă că nu s'au calcatu condițiunile pazei d'în 1856, carea garantă întregitatea imperiului turcescu. În acestu casu vor trebui satorite condițiuni nōue pentru ecilibriu. După ce mai antaiu se va decide despre nedependența său relațiunea de suzeranitate de pana acū, numai atunci se va pune întrebarea a ore voiescă Romanii a remanē împreunati sub unu Domnitoriu, său vreu a fi sub duoi. Întrebarea să fie sinceră, seriōsă, liberă de veri-ce înștriga. Voturile principatelor aru trebui atunci aduse în consonanța cu tratatele sustatōric, pentru a întemeiă astfelu esistența durabilă, pre bazea dreptului popōrelor europene d'o parte și d'alta parte pre dorințele poporului.

Aceste-a sunt parerile diurnalului muscanescu. Va să dica, lui i-ar placē ca Romanii să nu devina întrebati a ce vreu, pana va decide mai antaiu Europă, adică pana ce diplomatiă rusă se va potē conșingă a ore potē lucră ce-va pre placulu ei în principate său ba. Și atunci înca Romanii să fie întrebati a ore vreu unirea? La asta întrebare, firesc, guvernulu rusesc era ar avé ocaziune, în casu dacă nu si-ar fi potutu multiamă dorințele pre calea diplomatiei.

Diurnalele nemțesci publica d'în Iasi unu telegramu cu datulu 19 aprilie, unde se dice că guvernulu romanu se teme de miscari nōue în acelu orasiu, deci s'a înșgritu de tunuri și de militie.

Altu telegramu d'în Parisu cu datulu 19 aprilie scrie: „Poterile vor imbiă principatelor danubiane alegerea unu domnitoriu d'în țară, provisoriu, pentru tempu de patru său cinci ani. Pana acum a n'a fostu vōrba de neci unu candidat. Principele Carolu de Hohenzollern a întrebatu de guvernulu Franciei, a ore să primescă

coroană ce i se imbie; guvernulu i-a sfatuitu să nu primescă, era Russi a se opuse și mai apriatu.”

În față unor atari evinēnte, Romanii vor trebui să dovedescă ceea ce li e pre budie cam de optu ani, cumca sōrtea lor aterna de la ei, că vreu unirea și știu conșingă pre poterile garantōre că Romania a devenitu majorēna pentru a și potē derege îns'a-și destinele sale, a folosă Europei întregi și civilizațiunei, a cuprinde cu demnitate locu frumosu în șirulu popōrelor europene.

Varietati.

— *Essemplu demnu de imitat*: Există în Pesta o societate ovrēscă ce se cheama „Concordia”. Acestă — precum ni spune „P. N.” — a daruitu pentru clădirea catedralei romano-catolice d'în suburbiulu pestanu Leopoldu, 100. fl. v. a. — Astfelu se au ovrēci cu romano-catolicii, pre candu unii Romani cēra privilegiu la certe confesiunali.

— Întelegem d'în diurnalele nemțesci că în comitatulu Torontatului s'a formatu unu satu nou, dacă nu ne înșelăm e nemțescu, cu numele „Rudolphsgnaden.” Am dorit ca cutare d. corespundinte de alu nostru, să ni de-

scrie totu procesulu înșintării acestei comunitati.

— *Emigrațiuni catra America* se întempla cu multimea d'în Boemia și Silesia mai în tōte zilele. Numai în Dominec'ă trecută plecara catra Berolinu 300 însi, de unde vor luă calea mai departe. Aceste evinēnte a sternitu foarte atentiunea guvernului.

— *Caletorii în aeru*, nu era-și Nadar ei nisece angli vor să încerce, spre care scopu s'a compus unu comitetu sub presiululu principelui Sutherland. Intențiunea e a perfectună aparatulu, pentru a lu da militiei spre folosu.

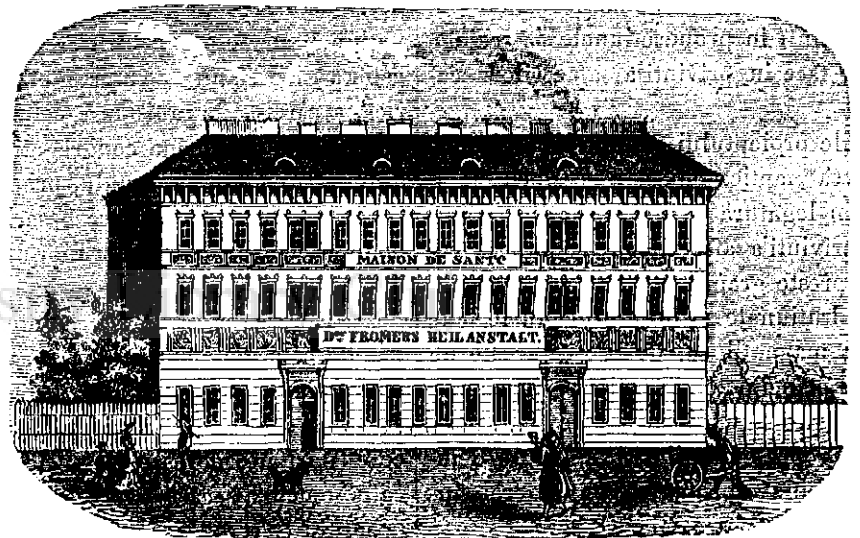
— *Impoteritulu creditorului fu închis*. Mercuri-a trecută ser'ă, ajutantul avocatului Dr. T. înșocitu de persōna judecatorēscă mēscă la detoriu a lu provocă să platēscă său să mergă la închisōre. Detoriulu respunse că nu potē plati dar' în închisōre nu va merge. Persōna judecatorēscă mēscă pentru brachiul. Detoriulu ceru iertare de la ajutantu să mergă în tindă a și schimbă vestimintele, ajutantele i dede, dar' detoriulu esindu, închise tōte usile pre ajutantu. Persōna judecatorēscă aflandu tōte închise, returnă. Numai în diu'a urmatorē, lacatarii lu eliberara d'în temnița pre bietulu ajut.

— *Cestură dietei Ungariei* înșințiată că șiedinti'a venitōre a casei deputatilor (astadi, sambeta) se va tienē era-și în sal'a mușeului, nepotendu-se folosă clădirea nouă, pentru acustic'ă cea rea.

Institutulu privatu de cura

al u i

Dr. Frommer

langa Viena: Ober-Döbling 248

numai 10 minute prime departe de cetate. Zace în celu mai frumosu și mai sanatosu tienutu alu Vienei, — e cunoscutu de multi ani, provēditu cu tōte ajutōriile, în catu fie-cui stau spre despusetiune tōte condițiunile pentru cura radecala, precum și cercetarea celor mai renumiti medici și profesori de la universitatea de Viena, — se primescă cari dorescu a remanē și numai puticene șeptemane său zile în cura, cu pretiu foarte moderatu.

Pentru comoditatea bolnavilor se mai afla în institutululu acest'ă și gradina, biliardu și oda de cetitu.

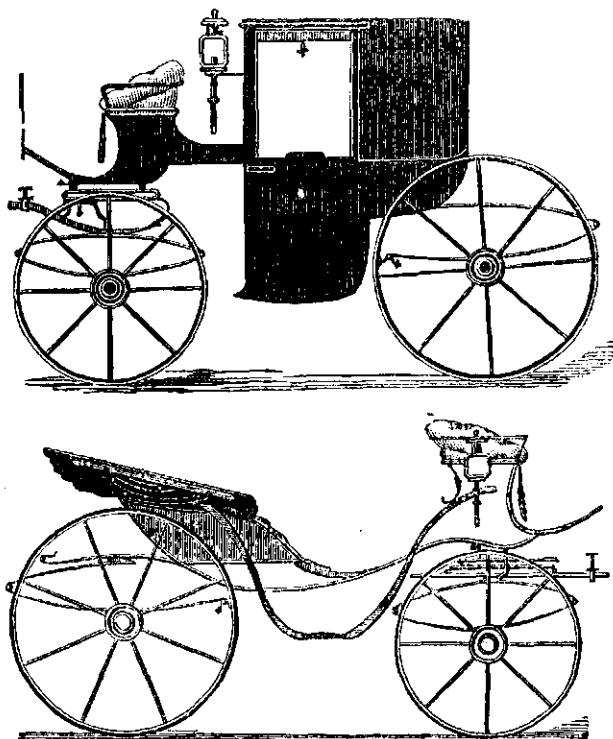
Pretiuulu pentru oda separată, șervitiu, încalditu, lumina, viptu întregu, medicaminte, șcalde etc. e de la 3 fl. v. a. în sus la di.

Informatiuni dă cu cea mai mare placere directiunea institutulului: Wien, Oberdöbling Nr. 248.

Institutulu de sus și cu lu potu recomandă cu ataf'a mai vertosu, căci multi bolnavi d'în tōte țerele locuite de Romani l'au cercetatu și s'au vindecatu. Șubșcrișulu e gat'ă la tōte ocaziunile a da informatiuni gratis.

B. G. Poppovits,

Wien, Fleischmarkt Nr. 15.

Gottfried Ziegler,

Fabricantulu de trasure

(carutie)

Landstrasse, Hauptstrasse Nr. 101,

în Viena

gatesce totfelulu de trasure (carutie) de gala, de șioase și de voiagiu, după modelulu celu mai nou, d'în calitatea și materialulu celu mai bunu, cu pretiurile cele mai moderate.

Doritorii de a se încunoscintiă despre modele și pretiu, se vor adresă catra fabricantulu de a dreptulu.